

1. Приблизилось время умереть Давиду, и завещал он сыну своему Соломону, говоря:
УПО: І наблизилися Давидові дні до смерти, і він наказав своєму синові Соломонові, говорячи:

KJV: Now the days of David drew nigh that he should die; and he charged Solomon his son, saying,

2. вот, я отхожу в путь всей земли, ты же будь тверд и будь мужествен

УПО: Ось я йду дорогою всієї землі, а ти будеш міцний та станеш мужем.

KJV: I go the way of all the earth: be thou strong therefore, and show thyself a man;

3. и храни завет Господа Бога твоего, ходя путями Его и соблюдая уставы Его и заповеди Его, и определения Его и постановления Его, как написано в законе Моисеевом, чтобы быть тебе благоразумным во всем, что ни будешь делать, и везде, куда ни обратишься;

УПО: І будеш ти стерегти накази Господа, Бога свого, щоб ходити Його дорогами, щоб стерегти постанови Його, заповіді Його, та устави Його й свідчення Його, як писано в Мойсеевім Законі, щоб тобі щастило в усьому, що будеш робити, і скрізь, куди звернешся,
KJV: And keep the charge of the LORD thy God, to walk in his ways, to keep his statutes, and his commandments, and his judgments, and his testimonies, as it is written in the law of Moses, that thou mayest prosper in all that thou doest, and whithersoever thou turnest thyself:

4. чтобы Господь исполнил слово Свое, которое Он сказал обо мне, говоря: `если сыны твои будут наблюдать за путями своими, чтобы ходить предо Мною в истине от всего сердца своего и от всей души своей, то не прекратится муж от тебя на престоле Израилевом`.

УПО: щоб виповнив Господь слово Своє, яке говорив мені, кажучи: Якщо сини твої будуть стерегти дороги свої, щоб ходити перед лицем Моїм у правді всім своїм серцем та всією душею своєю, то, сказав: Не буде переводу нікому від тебе на троні Ізраїлевім!

KJV: That the LORD may continue his word which he spake concerning me, saying, If thy children take heed to their way, to walk before me in truth with all their heart and with all their soul, there shall not fail thee (said he) a man on the throne of Israel.

5. Еще: ты знаешь, что сделал мне Иоав, сын Саруин, как поступил он с двумя вождями войска Израильского, с Авениром, сыном Нировым, и Амессаем, сыном Иеферовым, как он умертвил их и пролил кровь бранную во время мира, обагряв кровью бранною пояс на чреслах своих и обувь на ногах своих:

УПО: А також ти знаєш, що зробив мені Йоав, син Церуїн, що зробив він двом провідникам Ізраїлевих військ, Авнерові, Неровому синові, та Амасі, синові Єтеровому. Він повбивав їх, і пролив воєнну кров у час миру, і поплямив воєнною кров'ю свого пояса, що на стегнах його, та сандалі свої, що на ногах його.

KJV: Moreover thou knowest also what Joab the son of Zeruiah did to me, and what he did to the two captains of the hosts of Israel, unto Abner the son of Ner, and unto Amasa the son of Jether, whom he slew, and shed the blood of war in peace, and put the blood of war upon his girdle that was about his loins, and in his shoes that were on his feet.

6. поступи по мудрости твоей, чтобы не отпуститъ седины его мирно в преисподнюю.

УПО: І ти зробиш за своєю мудрістю, і не даси знизитися сивині його мирно до шеолу.

KJV: Do therefore according to thy wisdom, and let not his hoar head go down to the grave in peace.

7. А сынам Верзеллия Галаадитянина окажи милость, чтоб они были между питающимися твоим столом, ибо они пришли ко мне, когда я бежал от Авессалома, брата твоего.

УПО: А синам гілеадянина Барзіллая зробиш ласку, і нехай вони будуть серед тих, що їдять за твоїм столом, бо вони отак прийшли до мене, коли я втівав перед Авесаломом, твоїм братом.

KJV: But show kindness unto the sons of Barzillai the Gileadite, and let them be of those that eat at thy table: for so they came to me when I fled because of Absalom thy brother.

8. Вот еще у тебя Семей, сын Геры Вениамитянина из Бахурима; он злословил меня тяжким злословием, когда я шел в Маханаим; но он вышел навстречу мне у Иордана, и я поклялся ему Господом, говоря: `я не умерщвлю тебя мечом`.

УПО: А ось з тобою Шімї, Герин син, веніаминівець із Бахуріму. А він прокляв був мене гострим прокляттям того дня, коли я йшов до Маханаїму. Та він прийшов до Йордану стріннути мене, і я присягнув йому Господом, говорячи: Не заб'ю тебе мечем!

KJV: And, behold, thou hast with thee Shimei the son of Gera, a Benjamite of Bahurim, which cursed me with a grievous curse in the day when I went to Mahanaim: but he came down to meet me at Jordan, and I sware to him by the LORD, saying, I will not put thee to death with the sword.

9. Ты же не оставь его безнаказанным; ибо ты человек мудрый и знаешь, что тебе сделать с ним, чтобы низвести седину его в крови в преисподнюю.

УПО: А тепер не прощай йому, бо ти муж мудрий, і знатимеш, що зробити йому, і ти сивину його зведеш у крові до шеолу.

KJV: Now therefore hold him not guiltless: for thou art a wise man, and knowest what thou oughtest to do unto him; but his hoar head bring thou down to the grave with blood.

10. И почил Давид с отцами своими и погребен был в городе Давидовом.
УПО: І спочив Давид з батьками своїми, і був похований у Давидовім Місті.
KJV: So David slept with his fathers, and was buried in the city of David.

11. Времени царствования Давида над Израилем было сорок лет: в Хевроне царствовал он семь лет и тридцать три года царствовал в Иерусалиме.
УПО: А дні, що Давид царював над Ізраїлем, сорок літ: у Хевроні царював він сім літ, а в Єрусалимі царював тридцять і три роки.
KJV: And the days that David reigned over Israel were forty years: seven years reigned he in Hebron, and thirty and three years reigned he in Jerusalem.

12. И сел Соломон на престоле Давида, отца своего, и царствование его было очень твердо.
УПО: І сів Соломон на троні Давида, батька свого, і його царювання було дуже міцне.
KJV: Then sat Solomon upon the throne of David his father; and his kingdom was established greatly.

13. И пришел Адония, сын Аггифы, к Вирсавии, матери Соломона. Она сказала: с миром ли приход твой? И сказал он: с миром.
УПО: І прийшов Адонія, син Гаггітин, до Вірсавії, Соломонової матері, а вона сказала: Чи прихід твій з миром? І він відказав: З миром.
KJV: And Adonijah the son of Haggith came to Bathsheba the mother of Solomon. And she said, Comest thou peaceably? And he said, Peaceably.

14. И сказал он: у меня есть слово к тебе. Она сказала: говори.
УПО: І сказав: Справа в мене до тебе. А вона відказала: Говори!
KJV: He said moreover, I have somewhat to say unto thee. And she said, Say on.

15. И сказал он: ты знаешь, что царство принадлежало мне, и весь Израиль обращал на меня взоры свои, как на будущего царя; но царство отошло от меня и досталось брату моему, ибо от Господа это было ему;

УПО: І він сказав: Ти знаєш, що моє було це царство, і на мене звернув увесь Ізраїль своє обличчя, щоб мені царювати. Та відійшло царство, і досталось моєму братові, бо від Господа це сталося йому.

KJV: And he said, Thou knowest that the kingdom was mine, and that all Israel set their faces on me, that I should reign: howbeit the kingdom is turned about, and is become my brother's: for it was his from the LORD.

16. тепер я прошу тебе об одном, не откажи мне. Она сказала ему: говори.

УПО: А тепер одне бажання жадаю я від тебе: Не відмовляй мені! А вона сказала йому: Говори!

KJV: And now I ask one petition of thee, deny me not. And she said unto him, Say on.

17. И сказал он: прошу тебя, поговори царю Соломону, ибо он не откажет тебе, чтоб он дал мне Ависагу Сунамитянку в жену.

УПО: І він сказав: Скажи цареві Соломонові, бо він не відмовить тобі, щоб він дав мені шунаммітку Авішаґ за жінку.

KJV: And he said, Speak, I pray thee, unto Solomon the king, (for he will not say thee nay,) that he give me Abishag the Shunammite to wife.

18. И сказала Вирсавия: хорошо, я поговорю о тебе царю.

УПО: І сказала Вірсавія: Добре, я скажу про тебе цареві.

KJV: And Bathsheba said, Well; I will speak for thee unto the king.

19. И вошла Вирсавия к царю Соломону говорить ему об Адонии. Царь встал перед нею, и поклонился ей, и сел на престоле своем. Поставили престол и для матери царя, и она села по правую руку его

УПО: І прийшла Вірсавія до царя Соломона, щоб сказати йому про Адонія. А цар устав назустріч їй, і вклонився їй, та й сів на своєму троні. І поставив він трона й для царевої матері, і вона сіла по правиці його.

KJV: Bathsheba therefore went unto king Solomon, to speak unto him for Adonijah. And the king rose up to meet her, and bowed himself unto her, and sat down on his throne, and caused a seat to be set for the king's mother; and she sat on his right hand.

20. и сказала: я имею к тебе одну небольшую просьбу, не откажи мне. И сказал ей царь: проси, мать моя; я не откажу тебе.

УПО: І сказала вона: Одне мале жадання бажаю я від тебе, не відмов мені. І сказав їй

цар: Жадай, мати моя, бо я не відмовлю тобі.

KJV: Then she said, I desire one small petition of thee; I pray thee, say me not nay. And the king said unto her, Ask on, my mother: for I will not say thee nay.

21. И сказала она: дай Ависагу Сунамитянку Адонии, брату твоему, в жену.

УПО: І сказала вона: Нехай шунаммітка Авішаґ буде дана братові твоєму Адонії за жінку.

KJV: And she said, Let Abishag the Shunammite be given to Adonijah thy brother to wife.

22. И отвечал царь Соломон и сказал матери своей: а зачем ты просишь Ависагу Сунамитянку для Адонии? проси ему [также] и царства; ибо он мой старший брат, и ему священник Авиафар и Иоав, сын Саруин, [друг].

УПО: І відповів цар Соломон та й сказав своїй матері: І нащо ти просиш шунаммітку Авішаґ для Адонії? Та попроси для нього й царства, бо він брат мій, старший від мене, і для нього, і для священника Евіятара, і для Йоава, Церуїного сина!...

KJV: And king Solomon answered and said unto his mother, And why dost thou ask Abishag the Shunammite for Adonijah? ask for him the kingdom also; for he is mine elder brother; even for him, and for Abiathar the priest, and for Joab the son of Zeruah.

23. И поклялся царь Соломон Господом, говоря: то и то пусть сделает со мною Бог и еще больше сделает, если не на свою душу сказал Адония такое слово;

УПО: І присягнув цар Соломон Господом, говорячи: Так нехай зробить мені Бог, і так нехай додасть, коли не на душу свою говорив Адонія це слово...

KJV: Then king Solomon swore by the LORD, saying, God do so to me, and more also, if Adonijah have not spoken this word against his own life.

24. ныне же, --жив Господь, укрепивший меня и посадивший меня на престоле Давида, отца моего, и устроивший мне дом, как говорил Он, --ныне же Адония должен умереть.

УПО: А тепер, як живий Господь, що міцно поставив мене й посадовив мене на троні мого батька Давида, і що зробив мені дім, як говорив був, сьогодні буде вбитий Адонія!

KJV: Now therefore, as the LORD liveth, which hath established me, and set me on the throne of David my father, and who hath made me an house, as he promised, Adonijah shall be put to death this day.

25. И послал царь Соломон Ванею, сына Иодаева, который поразил его, и он умер.

УПО: І послав цар Соломон через Бенаю, Єгоядиного сина, і він уразив його, і той помер...

KJV: And king Solomon sent by the hand of Benaiah the son of Jehoiada; and he fell upon him that he died.

26. А священнику Авиафару царь сказал: ступай в Анафоф на твое поле; ты достоин смерти, но в настоящее время я не умерщвлю тебя, ибо ты носил ковчег Владыки Господа пред Давидом, отцом моим, и терпел все, что терпел отец мой.

УПО: А священникові Евіятарові цар сказав: Іди до Анатоту на поля свої, бо ти чоловік смерті, а цього дня не вб'ю тебе, бо носив ти ковчега Владыки Господа перед обличчям батька мого Давида, і що терпів ти в усьому, в чому терпів мій батько.

KJV: And unto Abiathar the priest said the king, Get thee to Anathoth, unto thine own fields; for thou art worthy of death: but I will not at this time put thee to death, because thou barest the ark of the LORD God before David my father, and because thou hast been afflicted in all wherein my father was afflicted.

27. И удалил Соломон Авиафара от священства Господня, и исполнилось слово Господа, которое сказал Он о доме Илия в Силоме.

УПО: І вигнав Соломон Евіятара, щоб не був священником для Господа, щоб виповнилося слово Господнє, яке говорив у Шіло на дім Іліїв.

KJV: So Solomon thrust out Abiathar from being priest unto the LORD; that he might fulfil the word of the LORD, which he spake concerning the house of Eli in Shiloh.

28. Слух [об этом] дошел до Иоава, --так как Иоав склонялся на сторону Адонии, а на сторону Соломона не склонялся, --и убежал Иоав в скинию Господню и ухватился за роги жертвенника.

УПО: А звістка про це прийшла аж до Йоава, бо Йоав схилявся до Адонії, а до Авесалома не схилявся. І втік Йоав до Господньої скинії, і схопився за роги жертівника...

KJV: Then tidings came to Joab: for Joab had turned after Adonijah, though he turned not after Absalom. And Joab fled unto the tabernacle of the LORD, and caught hold on the horns of the altar.

29. И донесли царю Соломону, что Иоав убежал в скинию Господню и что он у жертвенника. И послал Соломон Ванею, сына Иодаева, говоря: пойди, умертви его.

УПО: І донесено цареві Соломонові, що Йоав утік до скинії Господньої, і ось він при жертівнику. І послав Соломон Бенаю, Єгоядиного сина, говорячи: Іди, урази його!

KJV: And it was told king Solomon that Joab was fled unto the tabernacle of the LORD; and, behold, he is by the altar. Then Solomon sent Benaiah the son of Jehoiada, saying, Go, fall upon him.

30. И пришел Ванея в скинию Господню и сказал ему: так сказал царь: выходи. И сказал тот: нет, я хочу умереть здесь. Ванея передал это царю, говоря: так сказал Иоав, и так отвечал мне.

УПО: І ввійшов Беная до Господньої скинії, та й сказав до нього: Так сказав цар: Вийди! А той відказав: Ні, я тут помру! І передав Беная цареві це слово, говорячи: Так сказав Йоав, і так відповів мені.

KJV: And Benaiah came to the tabernacle of the LORD, and said unto him, Thus saith the king, Come forth. And he said, Nay; but I will die here. And Benaiah brought the king word again, saying, Thus said Joab, and thus he answered me.

31. Царь сказал ему: сделай, как он сказал, и умертви его и похорони его, и сними невинную кровь, пролитую Иоавом, с меня и с дома отца моего;

УПО: І сказав йому цар: Зроби, як я говорив, і врази його. І поховаєш його, і здіймеш невинну кров, що Йоав пролив був, з мене та з дому мого батька.

KJV: And the king said unto him, Do as he hath said, and fall upon him, and bury him; that thou mayest take away the innocent blood, which Joab shed, from me, and from the house of my father.

32. да обратит Господь кровь его на голову его за то, что он убил двух мужей невинных и лучших его: поразил мечом, без ведома отца моего Давида, Авенира, сына Нирова, военачальника Израильского, и Амессая, сына Иеферова, военачальника Иудейского;

УПО: І нехай оберне Господь його кров на його голову, що він уразив був двох мужів справедливих та ліпших від нього, і повбивав їх мечем, а батько мій Давид того не знав: Авнера, Нериного сина, провідника Ізраїлевого війська, та Амасу, сина Єстеревого, провідника Юдиного війська.

KJV: And the LORD shall return his blood upon his own head, who fell upon two men more righteous and better than he, and slew them with the sword, my father David not knowing thereof, to wit, Abner the son of Ner, captain of the host of Israel, and Amasa the son of Jether, captain of the host of Judah.

33. да обратится кровь их на голову Иоава и на голову потомства его на веки, а Давиду и потомству его, и дому его и престолу его да будет мир на веки от Господа!

УПО: І нехай звернеться їхня кров на голову Йоава та на голову насіння його навіки. А Давидові й насінню його та дому його й трону його нехай буде мир від Господа аж навіки.

KJV: Their blood shall therefore return upon the head of Joab, and upon the head of his seed for ever: but upon David, and upon his seed, and upon his house, and upon his throne, shall there be peace for ever from the LORD.

34. И пошел Ванея, сын Иодаев, и поразил Иоава, и умертвил его, и он был похоронен в доме своем в пустыне.

УПО: І пішов Беная, Єгоядин син, і вразив його, та й убив його. І був він похований у своїм домі в пустині.

KJV: So Benaiah the son of Jehoiada went up, and fell upon him, and slew him: and he was buried in his own house in the wilderness.

35. И поставил царь Соломон Ванею, сына Иодаева, вместо его над войском; а Садока священника поставил царь вместо Авиафара.

УПО: А цар, замість нього, настановив над військом Бенаю, Єгоядиноного сина, а священника Садока цар настановив замість Евиятара.

KJV: And the king put Benaiah the son of Jehoiada in his room over the host: and Zadok the priest did the king put in the room of Abiathar.

36. И послал царь призвал Семей и сказал ему: построй себе дом в Иерусалиме и живи здесь, и никуда не выходи отсюда;

УПО: І послав цар, і покликав Шімї та й сказав йому: Збудуй собі дім в Єрусалимі, й осядеш там, і не вийдеш звідти ані сюди, ані туди.

KJV: And the king sent and called for Shimei, and said unto him, Build thee an house in Jerusalem, and dwell there, and go not forth thence any whither.

37. и знай, что в тот день, в который ты выйдешь и перейдешь поток Кедрон, непременно умрешь; кровь твоя будет на голове твоей.

УПО: І буде того дня, як ти вийдеш і перейдеш потік Кедрон, то щоб ти добре знав, що конче помреш. Кров твоя буде на голові твоїй!

KJV: For it shall be, that on the day thou goest out, and passest over the brook Kidron, thou shalt know for certain that thou shalt surely die: thy blood shall be upon thine own head.

38. И сказал Семей царю: хорошо; как приказал господин мой царь, так сделает раб твой. И жил Семей в Иерусалиме долгое время.

УПО: І сказав Шімї до царя: Добра це річ. Як наказав пан мій цар, так зробить раб твій. І сидів Шімї в Єрусалимі багато днів.

KJV: And Shimei said unto the king, The saying is good: as my lord the king hath said, so will thy servant do. And Shimei dwelt in Jerusalem many days.

39. Но через три года случилось, что у Семей двое рабов убежали к Анхусу, сыну Маахи,

царю Гефскому. И сказали Семею, говоря: вот, рабы твои в Гефе.

УПО: І сталося в кінці трьох років, і втекли двоє рабів Шім'ї до Ахіша, Маахіного сина, гатського царя. І донесли Шім'ї, говорячи: Ось раби твої в Гаті!

KJV: And it came to pass at the end of three years, that two of the servants of Shimei ran away unto Achish son of Maachah king of Gath. And they told Shimei, saying, Behold, thy servants be in Gath.

40. И встал Семей, и оседлал осла своего, и отправился в Геф к Анхусу искать рабов своих. И возвратился Семей и привел рабов своих из Гефа.

УПО: І встав Шім'ї, й осідлав осла свого та й подався до Ахіша, щоб пошукати своїх рабів. І пішов Шім'ї, і привів своїх рабів з Гату.

KJV: And Shimei arose, and saddled his ass, and went to Gath to Achish to seek his servants: and Shimei went, and brought his servants from Gath.

41. И донесли Соломону, что Семей ходил из Иерусалима в Геф и возвратился.

УПО: А Соломонові донесено, що Шім'ї пішов з Єрусалиму в Гат і вернувся.

KJV: And it was told Solomon that Shimei had gone from Jerusalem to Gath, and was come again.

42. И послав призвал царь Семея и сказал ему: не клялся ли я тебе Господом и не объявлял ли тебе, говоря: `знай, что в тот день, в который ты выйдешь и пойдешь куда-нибудь, непременно умрешь`? и ты сказал мне: `хорошо`;

УПО: І послав цар, і покликав Шім'ї та й сказав до нього: Чи ж я не заприсяг тебе Господом, і не взяв свідка проти тебе, говорячи: Того дня, коли ти вийдеш і підеш туди чи сюди, щоб ти добре знав, що конче помреш? І ти сказав мені: Добра це річ, що я чув.

KJV: And the king sent and called for Shimei, and said unto him, Did I not make thee to swear by the LORD, and protested unto thee, saying, Know for a certain, on the day thou goest out, and walkest abroad any whither, that thou shalt surely die? and thou saidst unto me, The word that I have heard is good.

43. зачем же ты не соблюл приказания, которое я дал тебе пред Господом с клятвою?

УПО: І чому ти не додержувався Господньої присяги та наказу, що я наказав був тобі?

KJV: Why then hast thou not kept the oath of the LORD, and the commandment that I have charged thee with?

44. И сказал царь Семею: ты знаешь и знает сердце твое все зло, какое ты сделал отцу

моему Давиду; да обратит же Господь злобу твою на голову твою!

УПО: І сказав цар до Шімї: Ти знаєш усе те зло, і знало твоє серце, що зробив ти Давидові, батькові моему. І поверне Господь твоє зло на твою голову.

KJV: The king said moreover to Shimei, Thou knowest all the wickedness which thine heart is privy to, that thou didst to David my father: therefore the LORD shall return thy wickedness upon thine own head;

45. а царь Соломон да будет благословен, и престол Давида да будет непоколебим пред Господом во веки!

УПО: А цар Соломон благословенний, а Давидів трон буде стояти міцно перед Господнім лицем аж навіки.

KJV: And king Solomon shall be blessed, and the throne of David shall be established before the LORD for ever.

46. и повелел царь Ванее, сыну Иодаеву, и он пошел и поразил Семеня, и тот умер.

УПО: І цар наказав Бенаї, Єгоядиному синові, і той вийшов і вразив його, і він помер. І царство зміцніло в Соломоновій руці.

KJV: So the king commanded Benaiah the son of Jehoiada; which went out, and fell upon him, that he died. And the kingdom was established in the hand of Solomon.